

Full informatiu

Núm. 60 / Juliol 2010

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

Educació i ascens social a Catalunya

El passat divendres 11 de juny es va celebrar una jornada de treball per presentar l'estudi *Educació i ascens social a Catalunya*, dels autors Xavier Martínez Celorrio i Antoni Marín Saldo, i debatre'n els resultats. La jornada va comptar amb una quarantena de representants del món acadèmic, l'Administració pública i els agents socials, tots ells amb trajectòries i funcions per als quals els resultats de l'estudi tenien especial rellevància. També hi van participar amb les seves aportacions els sociòlegs Sebastià Sarasa i Xavier Bonal, que amb la seva perspectiva van enriquir l'espai de debat amb el plenari.

Aquest estudi és un dels últims estudis realitzats amb dades de l'enquesta Panel de Desigualtats Socials a Catalunya de la Fundació Jaume Bofill (PaD 2001-2008). Després de gairebé trenta anys sense un estudi rigorós i aprofundit sobre la dinàmica de la mobilitat social a Catalunya, s'han pogut posar sobre la taula dades reveladores sobre la mobilitat social des d'un punt de vista intergeneracional i amb perspectiva comparada. L'estudi també es fixa en el pes que actualment té el nivell d'estudis en la condició social dels catalans i en les seves desiguals oportunitats d'ascens social i educatiu.

La Fundació Jaume Bofill està treballant en l'edició de la recerca completa. Mentrestant ja està disponible una síntesi de l'estudi en format digital (veure Informe Breu núm. 29 a l'apartat de publicacions del web www.fbofill.cat). ■

Projecte EFI, Èxit, formació i inserció

La Fundació "la Caixa", amb la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill, està impulsant un procés de reflexió per de-

finir les línies d'actuació d'un programa d'intervenció a nivell estatal en els àmbits de l'èxit escolar, la formació professional i la inserció laboral. El propòsit últim d'aquesta iniciativa és identificar actuacions que l'Obra Social de Fundació "la Caixa" pugui dur a terme en els àmbits esmentats.

Per definir el programa, les actuacions que s'estan desenvolupant actualment són: un seminari reflexiu per elaborar propostes col·lectivament, al qual participen vint experts de Catalunya i de la resta de l'Estat, de procedències professionals i acadèmiques diverses; un treball de prospecció a partir d'una recerca documental sobre aquests temes, d'entrevistes a actors rellevants i de grups de discussió; i finalment, es constituïran grups formats per professionals de diversos territoris de l'Estat, per validar una primera proposta de les línies d'intervenció que resultin de les actuacions.

Tot aquest treball està permetent fer una primera diagnosi sobre l'estat de la qüestió entorn a l'èxit escolar, la formació professional i la inserció laboral; identificar els eixos d'anàlisi i les necessitats prioritàries; detectar pràctiques innovadores tant nacionals com internacionals i definir els criteris per a la intervenció, el seguiment i el monitoratge del programa.

La finalització de totes aquestes actuacions està prevista per al mes de setembre. ■

El PaD visita el National Educational Panel Study a Alemanya

A final de maig uns representants del *Panel de Desigualtats Socials a Catalunya* (PaD) de la Fundació Jaume Bofill van visitar el *National Educational Panel Study* (NEPS) del Ministeri Federal d'Educació i

Recerca d'Alemanya amb seu a la Universitat de Bamberg.

NEPS és una enquesta longitudinal que estudia l'educació al llarg de la vida de les persones a Alemanya. Depèn d'un consorci format per vint-i-vuit universitats i centres de recerca alemanys units per treballar a partir de cinc dimensions teòriques del cicle vital de les persones: desenvolupament de competències al llarg de la vida; processos educatius en els diferents entorns d'aprenentatge (formals i no formals: família, associacionisme, etc.); desigualtats socials i estratègies educatives al llarg de la vida; pes de l'origen geogràfic i bagatge migratori de la família en les adquisicions educatives; i beneficis de l'educació sobre la societat.

L'encontre ha servit per conèixer l'enquesta NEPS i estrènyer els llaços de col·laboració amb el PaD. L'experiència s'emmarca en el treball actual del PaD entorn dels processos educatius, seguint els nous objectius de la Fundació Jaume Bofill. ■

Temps de Barri: estat de la qüestió

Durant els mesos de maig a juliol en el marc del projecte "Temps de barri, Temps educatiu compartit" s'estan duent a terme les sessions de participació a catorze barris més de la ciutat de Barcelona. Aquestes sessions les protagonitzen els agents educatius i socials de cada un d'aquests catorze territoris nous amb la voluntat de definir les actuacions educatives en horari no lectiu d'aquests barris de la ciutat.

El treball en xarxa entre agents del territori vol ser el motor d'aquest projecte que ja des del seu inici l'any 2005 posa en relació els actors rellevants en matèria educativa d'un barri per definir les neces-

sitats en aquest àmbit, consensuar les propostes d'acció i executar-les.

Aquest procés de treball en xarxa facilita que les propostes educatives s'adeqüin a les necessitats i demandes del territori, atenent a les diferents mirades existents sobre l'educació més enllà de l'escola. ■

Posant a prova una nova formació per a famílies

Des d'aquesta primavera i fins a la propera tardor la Fundació Jaume Bofill està portant a terme proves pilot de formació de pares i mares a cinc municipis de Catalunya: Cervera, Tortosa, Gavà, Reus i Salt.

L'objectiu de les sessions de formació és posar a prova uns continguts i formats nous, construïts i elaborats per diversos experts, que haurien de donar suport a les famílies en les tasques i funcions parentals de criança, socialització i educació dels seus fills.

Les proves pilot també tenen l'objectiu de testar una nova manera d'arribar a famílies, i propiciar que aquells pares i mares que habitualment no participen de la formació també puguin gaudir-ne.

Aquestes proves pilot s'emmarquen en el projecte de revisió del programa de formació de pares i mares de la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania de la Generalitat de Catalunya. ■

L'APS, una metodologia educativa per a la participació juvenil

Treballar en projectes d'aprenentatge servei (APS) és una bona oportunitat per l'empoderament i la participació dels joves, perquè els ofereix l'oportunitat de desenvolupar activitats significatives, valuoses i gratificants per a ells i per al seu entorn; prestigia les seves competències i valors en la mesura que actuen en benefici d'altres persones o col·lectius; i els ajuda a adquirir un major nivell de compromís i responsabilitat social.

Des d'aquest convenciment, el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei, que lidera la Fundació Jaume Bofill, ha dissenyat i impulsa conjuntament amb la Secretaria de Joventut, la Secretaria

d'Esports i la Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social del Departament d'Educació de la Generalitat un pla de sensibilització i formació en APS. Aquest pla s'adreça a educadors, tècnics i responsables associatius de les diverses demarcacions territorials de Catalunya, i ja s'han programat les primeres actuacions a les comarques de Lleida i a les Terres de l'Ebre.

Aquesta proposta també pretén promoure i afavorir la coresponsabilitat educativa i el treball en xarxa d'institucions educatives, socials i de l'Administració, així com reforçar i valorar l'aportació de l'associacionisme educatiu. ■

TIC i Educació: més enllà de l'ordinador a l'aula

El passat 29 de juny va tenir lloc a Can Bordoï el Seminari TIC i Educació: Més enllà de l'Ordinador a l'Aula, organitzat per la Fundació Jaume Bofill. L'encontre va comptar amb la participació d'una vintena de professionals de l'àmbit de l'educació, tecnòlegs i responsables de l'Administració, i va tenir per objectiu plantejar els reptes de futur en l'àmbit de les TIC un cop normalitzat l'ús de l'ordinador com a eina d'aprenentatge a les escoles.

Entre molts altres temes, al llarg del dia es va debatre sobre el rol del professorat en aquest context, els aprenentatges col·laboratius, els límits de la digitalització en l'ensenyament i la capacitat del sistema educatiu d'incorporar les potencialitats que ofereixen les noves tecnologies.

Està previst publicar la relatoria dels debats mantinguts en aquesta jornada de treball. ■

Suport a projectes d'APS i reflexió entorn de nous àmbits

La primera quinzena de setembre s'obrirà la convocatòria d'ajuts a projectes d'aprenentatge servei que estigui previst desenvolupar al llarg del proper curs. També estarà disponible el programa de la III Jornada d'Intercanvi d'Experiències d'APS que es farà el 15 d'octubre i que, com en edicions anteriors, ens permetrà aprendre de la pràctica i l'anàlisi d'altres persones i avançar en la reflexió col·lectiva sobre nous reptes educatius

abordats des de l'aprenentatge servei. Podreu actualitzar la informació al web www.aprenentatgeservei.cat. ■

Seminari Model i Pràctica de l'Escola Comprensiva

Des del mes d'octubre de 2009 i fins aquest mes de juny s'han desenvolupat a Can Bordoï les nou sessions del Seminari Model i Pràctica de l'Escola Comprensiva coordinat per Enric Roca, doctor i professor en ciències de l'educació de la UAB, Josep M. Lloró, historiador i professor de secundària, i Ricard Aymerich, mestre i psicòleg. L'objectiu del seminari ha estat reflexionar entorn a la pràctica del model comprensiu en el nostre sistema educatiu i consensuar propostes per a la seva millora. Al seminari hi han intervingut destacats ponents de Catalunya, de la resta de l'Estat i d'altres indrets d'Europa, que han enriquit el debat i la reflexió dels trenta-cinc participants.

Principalment s'han analitzat els grans reptes que planteja la diversitat de l'alumnat i s'ha constatat que el model escolar a Catalunya no acaba d'assolir els tres grans objectius que es poden assignar a una escola comprensiva: ser equitatiu, ser excel·lent i dotar l'alumnat d'una formació bàsica obligatòria que el prepari per a la societat del futur. Un factor clau –entre molts d'altres que s'han analitzat– que obstaculitza que s'assoleixin aquests objectius és el fet que encara estan molt esteses les metodologies i pràctiques basades en la homogeneïtat de l'alumnat. Les primeres conclusions del seminari apunten la necessitat de fer un canvi cap a una escola comprensiva de nou tipus. També s'ha destacat que arreu del país estan sorgint respostes eficaces, que presenten característiques de modernitat i d'excel·lència sense comprometre l'equitat. Són respostes que sovint neixen al marge dels corrents oficials o les grans decisions polítiques i administratives.

Els resultats del seminari es publicaran i presentaran a partir de la tardor. Paral·lelament, des de la Fundació Jaume Bofill també es volen impulsar iniciatives sorgides del seminari, entre elles la d'acompanyar i donar a conèixer experiències d'èxit i innovació educativa que s'estan duent a terme. ■

NOVETATS EDITORIALS:

Col·lecció Informes Breus

28. Ricard Benito Pérez i Sheila González Motos. **De l'aula**

d'acollida a l'aula ordinària. Orientacions per a la transició. 82 p. Maig 2010.

29. Xavier Martínez Celorrio i Antoni Marín Saldo. **Educació i ascens social a Catalunya.** 85 p. Juny 2010.

Col·lecció Debats d'Educació

17. Jaap Dronkers. **Influència dels països d'origen i destí en el rendiment de l'alumnat d'origen immigrat.** 40 p. Maig 2010.

18. Daniel Innerarity. **Incertesa i creativitat. Educar per a la societat del coneixement.** 40 p. Juny 2010.